

EOP

ELÄINOIKEUSPUOLUE

ÄÄNI ELÄMÄLLE

Kuntavaaliohjelma

2017

Ääni elämälle - kunta kaikille: kahdeksan eläinystävällistä periaatetta kuntapolitiikkaan

Kuntavaaliohjelmamme keskittyy ennen kaikkea eläinpoliittisiin tavoitteisiimme, jotka perustuvat lihanormin murtamiselle. Pyrimme ajamaan hallitusti alas eläinten käyttämisen ihmisen tuotantovälineinä, ravintona, viihdykkeinä ja asusteina, mikä tapahtuu paikallisen tason päätösvallassa olevin poliittisin ja hallinnollisin keinoin. Ohjelman painotuksista huolimatta teemme luonnollisesti työtä myös kuntien ihmisasukkaita varten: Eläinoikeudet ovat keskeisessä asemassa tarkasteltaessa aika me suuria haasteita kuten ympäristöongelmia ja epätasa-arvoa. Eläinten tehotuotanto nopeuttaa ilmastonmuutosta sekä kietoutuu yhteen sosiaalisen eriarvoisuuden ja epäoikeudenmukaisuuden kanssa. Keskeistä on lupauksemme: huomioimme kaikessa poliittisessa työssämme ajamiemme päätösten vaikutukset sekä ihmisille että eläimille. Tavoitteenamme on niin ihmisten kuin lajien välinen oikeudenmukaisuus ja yksilöllisesti eriävät tarpeet huomioon ottava tasa-arvo.

1) Tehdään kunnista kaikkien kuntalaisten arvoisia.

Kunnallisessa päätöksenteossa tulee ottaa huomioon kaikkien kunnan asukkaiden intressit, eläinten näkökulma mukaan lukien. Kunnallinen päätöksenteko ei ole nollasummapelejä. Sekä lyhytnäköisen eliitin edunajopolitiikan että ryhmien välisiä eroja korostavan populismin aika on ohitse. Yhden ryhmän hyvinvointia ja oikeuksia ei tule edistää toisten kustannuksella, paitsi kun kyseessä on aiemman epätasapainotilanteen korjaaminen. Etuoikeutettujen ryhmien on tarvittaessa siis luovutettava olemassa olevista eduistaan ja oikeuksistaan kokonaistasapainon saavuttamiseksi. Ihmiskeskeisestä kunnallispolitiikasta tulee siirtyä lajirajat ylittävään muidenkin kuin ihmisten intressit huomioivaan päätöksentekoon. Tämä pitää sisällään yhteisen elinympäristömme hyvinvoinnin huomioimisen. Kaikkien asukkaiden arvoisessa kunnassa jokaisen siellä elävän tuntevan olennon tarpeet huomioidaan muiden intressien rajoissa. Mahdollisimman oikeudenmukaisen ja tasa-arvoisen tilan saavuttaminen vaatii poliittiselta päätöksenteolta entistä enemmän asiantuntemusta ja harkintaa kokonaisvaltaisen ongelmanratkaisun perustaksi.

2) Tarjotaan eettisempää ja ekologisempaa ruokaa kaikille kuntalaisille.

Tavoitteenamme on purkaa lihanormi tekemällä kasvisruuasta uusi normaali. Kunnallisella sektorilla päiväkodeista vanhus- ja vanhustenhuoltoon on välittömästi taattava päivittäin vähintään yksi täysipainoinen vegaaninen kasvisruokavaihtoehto kaikille sitä haluaville ruokailijoille, ja vähintään yksi viikoittainen kasvisruokapäivä kaikille. Etenkin esi-, perus- ja toisen asteen oppilaitoksissa on niiden kasvatuksellisen roolin vuoksi tehtävä täyskäänös nykytilanteeseen: liharuokaa tulee tarjota niille, joiden vanhemmat ovat sitä heille etukäteen pyytäneet. Ateriauudistuksen ohella julkisen sektorin on tiedotettava asiakkailleen, mistä niiden käyttämät eläinperäiset ruoka-aineet ovat peräisin, eikä eurooppalaiset hyvinvointisäännökset alittavissa olosuhteissa tuotettuja eläintuotteita tule tarjoilla lainkaan. Kunnallisten oppilaitosten, työpaikkojen ja muiden julkisten laitosten tai niiden valvonnassa olevien yhteisöjen tarjoaman ruuan tulee olla kaiken kaikkiaan lähellä ja luonnonmukaisesti tuotettua, silloin kun se on ekologisesti järkevää. Lähi- ja luomutuotannot eivät kuitenkaan ole itseisarvoja sinänsä, vaan ruuan raaka-aineiden eettiset ja ympäristölliset vaikutukset otetaan huomioon kokonaisarviota tehdessä. Satokauden tarjontaa tulee hyödyntää siinä määrin kuin se on järkevää. Lisäksi kuntien tulee tukea asukkaidensa omaa ruuantuotantoa viljelypalstojen perustamisen ja ylläpitämisen kautta. Edellisten ohella ruokahävikkiä tulee ehkäistä entistä tehokkaammin; jopa kolmannes valmistetuista elintarvikkeista tuotetaan tällä hetkellä turhaan. Tämä on paitsi ympäristön ja ilmastonmuutoksen, myös eläinten näkökulmasta valtava ongelma. Siksi kunnallisten ruuantarjoajien ja ravintoloiden lisäksi kauppojen ruokahävikkiin tulee puuttua, ja syötäväksi kelpaavat elintarvikkeet tulee jakaa niitä tarvitseville. Lisäksi kuntien on kehitettävä jatkossa tapoja, joilla kuntalaisten yksityistä ruokahävikkiä voidaan vähentää.

3) Huolehditään, että kaikessa kasvatuksessa ja koulutuksessa huomioidaan ekologiset ja eettiset näkökulmat.

Kuntien sivistystoimella on vastuu siitä, minkälaista opetusta ja materiaalia päiväkodeissa ja kouluissa lapsille ja nuorille jaetaan. Esimerkiksi eläintuottajien tehotuotannon todellisuutta kaunistelevalta tiedotusmateriaalilta ei voi olla osa julkista opetusta ja kasvatusta. Eläinten oikeuksien ja hyvinvoinnin opetus tulee ankkuroida perusopetuksen ja toisen asteen opetusohjelmiin entistä tiiviimmin. Eläimiä hyödykkeinä, viihdykkeinä tai harrastusvälineinä käyttäviä valinnaisia kursseja ei tule tukea näissä oppiasteissa, ja sitä on rajoitettava valtakunnallisen opetussuunnitelman ehdoin myös esiopetuksessa. Kuntien tulee

osallistua kasvatusalan kestäväan kehityksen Vihreä Lippu -ohjelmaan. Myös kunnallisessa aikuiskasvatuksessa sekä urheilu-, vapaa-ajan ja kulttuuritoimissa on otettava eläineettiset ja ekologiset näkökulmat paremmin huomioon. Esimerkiksi eläinten käyttämistä urheilu- tai harrastusvälineenä ei tule tukea kunnallisin varoin, eikä sen tapahtumissa käyttää eläimiä ihmisten viihdykkeenä.

4) Kaavoitetaan ja rakennetaan kunnista ympäristöystävällisiä ja viihtyisiä sekä ihmisille että eläimille.

Kunnilla on paljon päätäntävaltaa kaupunkirakenteen suhteen. Kaupunkirakenteella on suuria vaikutuksia sekä siellä asuvien ihmisten että eläinten hyvinvointiin ja viihtyvyyteen. Useimmiten tiivis kaupunkirakenne on ympäristön kannalta paras vaihtoehto, sillä se tukee yksityisautoilun sijaan toimivia joukkoliikennetkaisuja ja mahdollistaa osan pinta-alasta jättämisen luonnontilaan. Kaupunkien viher- ja luonnonalueet tulee suojella, ja uusien alueiden kaavoittamista ihmisten käyttöön välttää olemassaolevaa rakennuskaavaa tiivistämällä. Tiivis, kerros- ja rivitaloasumiseen perustuva kaupunkirakenne on kuitenkin kaavoitettava niin, että rakentaminen huomioi entistä paremmin sekä lemmikkieläinten että ihmisten läheisyyteen sopeutuneiden luonnoneläinten tarpeet: koirapuistot, viheralueet joissa riittävästi puita ja muita pesä- ja piilopaikkoja, teiden alle rakennettavat eläintunnelit jne. Vesistöjen suoja-alueita on seurattava kaavoituksessa tarkemmin (etenkin maatalouden ja teollisuuden osalta). Lisäksi haja-asutusalueiden poikkeuslupia on harkittava tarkemmin. Edellisten ohella jätteen oikeasta lajittelusta ja kierrätyksestä on tehtävä kaupunkilaisille helppoa ja luontevaa, mm. julkisten alueiden riittäväillä, suljettavilla roska-astioilla ja taloyhtiöiden jäteposteillä.

5) Suunnitellaan ja tuotetaan ekologisia ja eläinystävällisiä kunnallisia energia- ja liikennetkaisuja.

Kunnilla on merkittävä rooli paikallisessa energiantuotannossa ja -kulutuksessa, ja niiden tulee suosia uusiutuvia ja kestäviä energiaratkaisuja. Tätä ei voida kuitenkaan tavoitella elinympäristöjen tai eläinten kustannuksella. Kuntien tulee myös panostaa energiaa säästävien ratkaisujen kehittämiseen ja käyttöönottamiseen. Kapasiteettien vapautuessa energiantuotannossa käytettyjä luonnonvaroja on renaturoitava. Lisääntymisalueina kaloille tärkeiden koskien ja linnuille tärkeiden suoalueiden palauttaminen luonnontilaan on tässä etusijalla. Etenkin kaupungeissa tulee yksityisautoiluun perustuvien liikennetkaisu sijaan panostaa julkisen liikenteen ja lihasvoimalla liikkuvien – eli ennen kaikkea kävelijöiden ja pyöräilijöiden – tukemiseen, ei ainoastaan ympäristöystävällisempinä ja ihmisten terveyttä tukevinä liikkumistapoina, vaan myös eläinten kannalta hiljaisempina, puhtaampina ja turvallisempina ratkaisuin.

6) Tuetaan paikallisia ekologisia ja eläinystävällisiä innovaatioita.

Kunnilla on olennainen rooli paikallisten yritysten ja yrittäjien toiminnan tukemisessa. Niillä on valta päättää, minkälaista kaupallista toimintaa ne tukevat omissa hankinnoissaan. Lainsäädäntö mahdollistaa hankintasopimuksissa ympäristö- ja sosiaalisten perusteiden huomioonottamisen. Eettiset ja ekologiset näkökohdat tulee ottaa mukaan olennaisiksi valintaperusteiksi kaikissa kunnallisissa hankinnoissa. Paikallisten innovaatioiden osalta kunnat ovat myös avainasemassa alueensa yritysten investointien tukijoina. Tehdään kunnistamme eläin- ja ympäristöystävällisten tulevaisuuden teknologioiden kansainvälisiä edelläkävijöitä! Kuntien tulee vetäytyä eläimiä ihmisten viihdykkeenä käyttäviä yrityksiä ja organisaatioita, kuten eläintarhoista ja akvaarioista, eikä antaa toimilupia uusille toimijoille. Vetäytymisen tarkoituksena ei tule olla näiden toimijoiden siirtäminen yksityisomistukseen, vaan niiden hallittu alasajo. Toiminnan alasajon tulee kuitenkin tapahtua niiden hallinnassa jo olevien eläinystävällisten hyvinvointi huomioon ottaen. Eläinten hallintavastuuta ei siis voida siirtää ulkopuolisille tahoille, jos on aihetta epäillä, että tällä on negatiivisia vaikutuksia eläinten hyvinvoinnille.

7) Otetaan kunnallinen vastuu eläinsuojelusta vakavasti.

Kunnilla on osavastuu sen alueella elävien eläinten suojelusta. Tavoitteenamme on, että kunnat ottavat tämän roolinsa – maakuntauudistuksen mukanaan tuomat mahdolliset muutokset huomioon ottaen – entistä vakavammin. Paikallisten viranomaisten ja yksityisten eläinten näkökulmaa edustavien yhteisöjen tulee tehdä entistä tiiviimpää yhteistyötä etenkin eläinsuojeluongelmien ennaltaehkäisyssä. Keinoja tähän ennakoivaan eläinsuojelutyöhön ovat mm. eläinsuojeluyhdistysten valistustyön tukeminen ja kunnallisen vastuun ottaminen löytöeläimistä, joilla ei ole haltijaa. Terveen tai terveeksi hoidet-

tavan kunnan hallinnassa olevan löytöeläimen lopettaminen ei ole eettisesti kestävä ratkaisu, vaan löytöeläinongelmiin on etsittävä muita keinoja. Etenkin monin paikoin akuutin villiintyneiden kissapopulaatioiden ongelmanratkaisuun on panostettava. Koirien ja kissojen siruttaminen ja rekisteröinti sekä kissojen vapaana liikkumisen rajoittaminen ja/tai vaatimus vapaana liikkuvien kissojen sterilisoinnista on kirjattava kunnallisiin järjestyssääntöihin. Rescue-koiran haltijan ei tarvitse maksaa eläimestään koiraveroa. Edellisten lisäksi tavoitteenamme on vahvistaa paikallista viranomaisyhteistyötä sekä eläinsuojeluvalvonnan ennakoivissa että eläinsuojelurikkomuksia epäiltäessä tehtävissä tarkastus- ja seurantatoimenpiteissä. Eläinlääkärien lisäksi sekä poliisin että oikeuslaitoksen tulee osallistua eläinsuojeluvalvontaan. Poliisin ja oikeuslaitoksen asiantuntemus rikkomusten esitutkinnassa, syyttämisen ja tuomitsemisen tulee ottaa vahvemmin huomioon, ja näitä kehittää edelleen. Lisäksi esimerkiksi sosiaalitoimen roolia mahdollisten eläinsuojelullisten ongelmatilanteiden tunnistamisessa tulee vahvistaa. Kussakin näistä viranomaisista tulee määrittää eläinsuojeluvalvonnan vastuuvirkamiehet sijaisineen, joista kaikkien tulee saada tarvittava perehdytys tehtäviinsä. Niin kutsuttujen haittaeläinten ja suurnisäkkäiden osalta on tulevaisuudessa pyrittävä ennen kaikkea ihmis-eläin-konfliktien ennaltaehkäisyyn, ei eläinten väkivaltaiseen poistamiseen. Ongelmien taustalla on usein ihmisten oma virheellinen toiminta eläinkontakteissa tai jätteen käsittelyssä. Lisäksi näiden väkivaltaisten keinojen tehottomuus on usein todistettu tieteellisin tutkimuksin.

8) Tehdään yhteistyötä kunnan rajojen yli paremman huomisen puolesta.

Kunnat eivät sijaitse tyhjiössä, vaan kuntien ja kuntalaisten hyvinvointiin vaikuttaa olennaisesti niin naapurikuntien, maakunnan, koko Suomen kuin muun maailman toiminta. Samoin omat arkipäiväiset valintamme kantavat kauas elinpiirimme ulkopuolella eläviin ihmisiin ja muihin eläimiin. Kuntien tulee kyetä yhteistyöhön yli kuntarajojen, ei vain maakunnan tai valtakunnan tasolla, vaan niiden tulee toimia esimerkkeinä ja tukea myös muun maailman kehitystä eettisempään, oikeudenmukaisempaan ja ekologisempaan suuntaan. Tästä osoituksena kuntien tulee osallistua esimerkiksi Reilun kaupan kaupunki ja Vihreä Lippu -ohjelmiin. Tavoitteenamme on tehdä Suomen kunnista ihmis- ja eläinoikeudet huomioivia edelläkävijöitä. Muutos parempaan huomiseen saavutetaan paikallisilla ratkaisuilla.